Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Це ви написали
на брукові міст
Трьох літер
багряну рекляму.
Не роки життєвою
мірою – зміст
Для того,
хто дивиться прямо.

Олег ОЛЬЖИЧ,
«Незнаному воякові»

7 (527)
12 лютого
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЗБРОЯ ЯК ҐАРАНТ МИРУ

У ці дні пригадується анекдот радянських часів, коли Москва боролася з усім світом за мир. Отож питають вірменське радіо, чи буде Третя світова війна. – Вірменське радіо відповідає: «Ні, війни не буде, але буде така боротьба за мир, що каменя на камені не залишиться...»

Чи не подібне спостерігається в нинішній ситуації в Україні. І наш Президент, і наші «стурбовані» європейці й присталі на їхнє американці так борються за мирне вреґулювання на сході, чи то втихомирення, чи задобрення аґресора – Росію, що на Донбасі уже справді невдовзі каменя на камені не залишиться. Виглядає, що Німеччина разом із Францією, та ще й Штатами, готові боротися за мир до останнього українця *(чит. «Чи допоможе дипломатія...», стор. 2)*.

Вони ніби й махають «кулачком санкцій», але Путін розуміє лише жест сили. Маючи довершені супутники спостереження, електронної і всілякої іншої розвідки, вони ніяк навіть перед собою не хочуть зізнатися, що на сході України воює Росія як найманцями, так і своїми реґулярними частинами, оснастивши їх найновішими системами озброєнь – від «смерчів», «градів», «ураганів», «буратінів», танків, БТР – до снайперських ґвинтівок. Українські ж солдати цього не мають. І в нерівному вогневому протистоянні кладуть життя.

Здавалося б, заради справедливості й військової рівноваги Захід мав би допомогти нам збройово. Але за дивною логікою і канцлера Німеччини пані Меркель, і міністерки оборони пані Урсули Гертруди фон дер Лайєн, і, на жаль, президента США, Україні не можна ані дати, ані продати зброю, бо, мовляв, військовим шляхом конфлікт на Донбасі розв'язати не можна. За їхнім переконанням, а може, нав'язаною їм Путіним розумінням, лише слабка, неозброєна, незахищена Україна може погодитись на мир.

А чи не є це реалізацією давньої тактики Путіна під назвою «примус до миру». Здається, так він свого часу примусив до нього Молдову в Придністров'ї, пізніше – Грузію, підвівши свої танки чи не до самого Тбілісі. З усього виглядає, що у розвитку такого сценарію він переконав, а може, й налякав Німеччину і Францію. І не лише їх. Отож, аби стримати до зубів озброєного і дикого аґресора, все більше українців віддають свої життя і здоров'я. Навіть офіційна розвідка Німеччини визнає, що офіційні цифри жертв на нашому сході дуже применшені. Та замість того, щоб надати Україні зброю для захисту свого суверенітету, ті ж німці читають безкінечні мантри про мир. Але ж від того він не настає. Лише зброя може стати ґарантом безпеки. Аґресор же, бачачи, що ми беззбройні, стає все нахабнішим. Ми ж кладемо життя своїх найкращих синів і за вгодовану Європу, зокрема, і за Англію, яка, хоч і виступила ґарантом Будапештського меморандуму, лише сито спостерігає, як Україна стікає кров'ю.

І хочеться, перефразувавши, попередити їх словами нашого Пророка: схаменіться, будьте люди, бо лихо й вам буде! Воно вже раз постукало у ваші двері минулого літнього липня.

Богдан ВІВЧАР

АКЦІЇ

УКРАЇНА – В ЄВРОПУ!

У Народному домі «Просвіта» відбулася зустріч ініціативної групи з проведення Всеукраїнського референдуму щодо вступу України в НАТО. Один із її очільників – колишній народний депутат і депутат обласної ради Дмитро Захарук роз'яснив завдання і мету руху, зачитав «Заяву про вступ України в НАТО», яку підписали десятки відомих і знаних громадських, політичних діячів, письменників, науковців, художників, митців, представників різних прошарків українського суспільства. Він закликав приєднуватись до акції всіх прикарпатців. Тут же, у Народному домі, було організовано збір підписів під заявою, який буде продовжено у всіх селах, селищах, містах краю.

Кожен, хто небайдужий до долі України, долі й майбутнього своїх нащадків, долучися до акції. Підпишись сам, залучи своїх близьких, сусідів, знайомих... Дій сьогодні, щоб не було пізно завтра!

ЗАЯВА ПРО ВСТУП УКРАЇНИ В НАТО

Ми, учасники Революції гідності, громадські й політичні діячі, військовики, представники партій, громадських, творчих і наукових організацій, робітники й аґрарії, молодь і студенти, розпочинаємо створення руху «Україна – в НАТО».

Написана кров'ю Небесної сотні і кров'ю полеглих захисників Вітчизни у збройній боротьбі проти аґресії Росії, заява про вступ України в НАТО не може бути відкладена на потім. Ми переконані, що НАТО стане найнадійнішою і найефективнішою опорою національної безпеки України як невід'ємної частини Європи.

Той факт, що Україна історично належить до Європи й наші західні сусіди є членами НАТО, спонукає нас у нинішній тяжкій ситуації не відкладати, а навпаки – прискорити вступ України до Євроатлантичного альянсу.

Ми відкидаємо застереження окремих західних політиків про небажаність вступу України в НАТО як необґрунтовані й такі, що заохочують Росію до подальших аґресивних дій. Нас також непокоїть відсутність чіткої і послідовної позиції української влади щодо членства нашої держави в Альянсі.

Скасування позаблокового статусу України вимагає від української влади негайно відновити євроатлантичний зовнішньополітичний курс і подати заяву про вступ до НАТО і сприяти проведенню Всеукраїнського референдуму на підтримку членства України в НАТО.

Право України на членство в НАТО підтверджене рішеннями Бухарестського саміту 2008 року. Сьогодні українське суспільство виступає за якнайшвидше приєднання до НАТО. Час винести питання про членство України в НАТО на Всеукраїнський референдум для остаточного підтвердження безпекового і цивілізаційного вибору України. Закликаємо всіх громадян України стати активними учасниками руху «Україна – в НАТО» і сказати на референдумі: «Україна має бути в НАТО».

ДОКУМЕНТ ПІДПИСАЛИ ПЕРВИННІ УЧАСНИКИ РУХУ «УКРАЇНА – В НАТО»:

Леонід КРАВЧУК, *перший Президент України;*
Євген МАРЧУК, *прем'єр-міністр України (1995–1996), секретар РНБО (1999–2003), міністр оборони України (2003–2004), генерал армії;*
Володимир ВАСИЛЕНКО, *перший представник України при НАТО (1993–1995), Надзвичайний і Повноважний Посол України, доктор юридичних наук, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія»;*
Дмитро ПАВЛИЧКО, *письменник, Герой України;*
Юрій ЩЕРБАК*, письменник, міністр екології України (1991–1992), Надзвичайний і Повноважний Посол України...*

І десятки інших. Під цим документом можеш поставити свій підпис і ти, кожен, хто підтримує ідею вступу України в НАТО як Альянс незалежних держав задля захисту своїх спільних незалежності, свободи, демократії. Україна – в НАТО!

СПІЛЬНА СПРАВА

БІЙЦЮ ПОТРІБНА ДОПОМОГА

Калушанин, боєць 80-ої аеромобільної бриґади Станіслав Стовбан визволений з полону і нині перебуває на контрольованій Україною території. Станіслав потрапив до полону під час оборони Донецького аеропорту, коли йому плитою привалило ноги. Народний депутат Ігор Насалик повідомив, що Станіслава визволили з полону і він уже на території, контрольованій Україною. Разом із ним – ще один кіборг зі Львівщини на прізвище Гавриляк, який також поранений у Донецькому аеропорту і був зі Станіславом в одній палаті. Мати кіборга з Калуша Галина Стовбан підтвердила інформацію: «Син мені зателефонував. Хочу якнайскоріше його побачити і їду до Києва».

Станіслав служив кулеметником у 80-ій аеромобільній бриґаді. Під час боїв за Донецький аеропорт втратив ногу, другу дуже пошкоджено.

Допоможіть родині Станіслава коштами. Бійцеві потрібне складне лікування.

СПІВВІТЧИЗНИКИ

УКРАЇНЦІ ДОНБАСУ І КРИМУ

На Прикарпатті з'явилась ще одна громадська організація – «Українці Донбасу і Криму».

Як заявила керівник Лариса Пантелюк, метою її діяльності є об'єднання внутрішньо переміщених осіб для захисту їхніх політичних, економічних, соціальних та конституційних прав і свобод у забезпеченні духовного та матеріального добробуту, морального і фізичного здоров'я, сприяння органам державної влади та місцевого самоврядування у розбудові України як суверенної, незалежної, демократичної, правової держави.

Про це вона розповіла на зустрічі з головою ОО ВУТ «Просвіта» Степаном Волковецьким. В її перебігу досягнено домовленості про підписання Меморандуму співпраці «Просвіти» і ГО «Українці Донбасу і Криму», вироблення програми зближення реґіонів України, зокрема Прикарпаття і Донбасу.

Подаємо реквізити організації:
Громадська організація
«Українці Донбасу і Криму»,
Код за ЄДРПОУ – 39596548,
Валюта рахунку – UAH,
№ рахунку – 26008549857500,
Назва банку – ПАТ «УкрСиббанк»
МФО (код банку) – 351005.

Теодор ДРОВНИЧ

НАШІ СВЯТА

СПАСЕННЯ ЗУСТРІЧ

На сороковий день від народження Спасителя світу Його на руках Марії біля Єрусалимського храму сподобилися побачити праведні Симеон та пророчиця Анна.

Сотні поколінь за Його прихід молилися Небесному Отцеві, Його чекали, на Нього надіялися.

О, які були вони щасливі побачити Його?!. Та найважливіше – від Нього отримати спасіння. А воно звершилося на Голгофі й засвідчилося у Його воскресінні.

«...Я з вами по всі дні аж до кінця віку», – запевнив своїх апостолів, а отже, і всіх християн, у своїй невидимій, але реальній і дієвій присутності Господь наш Ісус Христос. Цю віру вже з перших часів християнства вірні засвідчували словами, які стали вітанням, коли при зустрічі одні говорили: «Христос посеред нас!», а інші ствердно відповідали: «І є, і буде!». В наш час їх можна почути тільки з уст священнослужителів у храмі під час богослужіння. А шкода, що тільки у святині, бо в них вкладені важливий глибокий і високий зміст і дух.

Напевно, в той же час виник і такий вислів: «Христос з тобою!», як ствердження торжества правди і справедливості.

Кожна людина – це образ Божий, хоч і спотворений гріхами. Тому до всіх потрібно ставитися доброзичливо і зі співчуттям, милосердям і любов'ю (Христос же прийшов спасти грішників!). Він говорив, що все, що ми робимо ближнім, – робимо Йому. Тож необхідно в кожному ближньому бачити Ісуса. Для цього потрібно сльозами покаяння омити серце від гріховного бруду.

Ісуса ми зустрічаємо в храмі на богослужіннях, вдома на молитві, в читанні духовної літератури, в духовних розважаннях. Та ні вони, ні всі святі тайни, ні навіть Святе Причастя (Тіло і Кров Христові) не виправдають і не спасуть нікого, якщо не буде діл любові. Як «віра без діл мертва», – як говорить св. апостол Яків, так і молитва, і піст, і любов без діл – мертві. А найважливіше діло – це робити ближньому добро. Це і є найкраще свідчення правдивості нашої віри і найреальнішої спасенної зустрічі з Живим Христом в особі нашого ближнього, за якого Він віддав своє життя.

Михайло МЕЛЬНИК,
протоієрей

ШАНОВНІ КРАЯНИ!

ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету
«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ
(без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

СУСПІЛЬСТВО

ЄВРОМАЙДАН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДОВЛАДДЯ

Напевно найбільшим досягненням Майдану було пробудження глибинної народної ініціативи. Здається, ніби суспільство пробудилося після диктаторської холодечі «Сім'ї» і заявляє про себе все новими громадськими рухами і структурами. Нещодавно в Івано-Франківську відбувся IX з'їзд Всеукраїнського об'єднання ветеранів (ВОВ) під орудою його голови Володимира Гуменюка. В перебігу цього поважного зібрання було проведено установчі збори Всеукраїнського громадського об'єднання «Євромайдан українського народовладдя ім. Героїв Небесної сотні».

У зверненні до громадськості країни делеґати запевнили, що вони об'єдналися з метою сприяння побудові соціально й національно справедливої Соборної Української Держави і вважають першочерговим завданням:

формування суспільної думки на підтримку українських громадсько-політичних сил патріотичного спрямування у Верховній Раді, в усіх містах, селищах та селах України, щоб спільними зусиллями домогтися конституційного узаконення правосуб'єктності української нації, в тому числі її невід'ємного права на віковічне володіння рідною землею;

поширення правдивої інформації, культивування національної свідомості, відродження історичної пам'яті, щоб український народ знав, усвідомлював та враховував уроки правдивої історії України у повсякденному житті;

активізація суспільства щодо побудови стабільного політико-економічного життя.

Наголошується на утвердженні миру і злагоди українських національних цінностей, української мови – єдиної державної.

Теодор ДРОВНИЧ

НАВІЯНЕ

СУСІД ЯК ВОРОГ

Запалили у сусіда хату...
Т. Шевченко, «Єретик»

Давно задумувався, чому в українців через крайній індивідуалізм було загострене відчуття якоїсь ворожості чи несприйняття сусідів.

Все якісь комплекси заздрості до сусідів, якісь лихі побажання, щоб хата в сусіда згоріла, корова чи, в крайньому разі, коза здохла. І всяке таке інше погане.

Все майже просто. Українець ментально мислив себе у категоріях українських просторів, які впиралися умовно в межу, тобто в кордони з іншими, сусідніми, країнами. І тут все загадка. Майже жодної країни-приятеля, всі ці сусіди були ворогами, які в той чи інший спосіб захланно поглядали на українські землі. Спочатку Польща, Угорщина, далі – Румунія, Чехія, з півдня – татарський Крим, а за ним, за морем, – Туреччина.

Та найгіршим, найцинічнішим сусідом була Московія, яка навіть назву Русь украла, пристосувавши її для своїх потреб. А далі підступно забрала в доброго сусіда величезний шмат території, віддавши їй напрокат назву Малоросія.

Скажіть, чи могли українці бути доброзичливими до таких сусідів? Звідси й наклалося таке сприйняття на побутове сусідство. Так поступово сусід став майже ворогом. Є винятки, бо є і добрі сусіди, деколи як брати чи навіть кращі. Але нехай Бог боронить від таких сусідів-братів, як путінська Росія, як ця «Москва кабацкая» (за визначенням Сергея Єсеніна).

Не знаю, чи зміниться в українців ставлення до сусідів з Півночі, з цієї холодної темряви, які запалили в сусіда хату на Донбасі. Гадаю, не зараз і не швидко.

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

У НД «ПРОСВІТА»

ЗГАДАЛИ ПОЛКОВНИКА

У ЦЬОМУ РОЦІ ВІДЗНАЧАЄМО 100-річчя ПОЛКОВНИКА УПА ВАСИЛЯ АНДРУСЯКА (ҐРЕҐІТ, РІЗУН)

У НД «Просвіта» відбулася урочистість з цієї нагоди, а також – презентація книжки голови Братства ОУН–УПА Карпатського краю Стефана Гаха «Пізнайте правду, яку від вас ховають».

Її розпочав хор «Золота заграва» під орудою Богдана Парумби, який спільно з комбатантами УПА виконав славень українських націоналістів «Зродились ми великої години».

Кандидат історичних наук Василь Жупник розповів про віковічну тяглість боротьби українського народу за волю: від козаччини до гетьманщини, холодноярських повстань і часів УПА. Він провів історичну паралель між змагами ОУН–УПА і нинішньою війною українців з російським аґресором.

Ведуча Михайлина Боднар запросила присутніх перенестись у ті далекі тривожні й трагічні дні боротьби УПА за волю, згадати тих, хто безстрашно став на прю з ворогом. Вона зачитала цікаві сторінки з книжки спогадів дружини полковника Євгенії про свого чоловіка і командира «Чорного лісу», про переслідування її радянською владою, пошуки сина після повернення із заслання.

Яким же командиром був полковник В. Андрусяк, засвідчує його навчальний посібник «Як перемагати», присвячений «повстанцям, що полягли на полі слави, і тим, що в рядах УПАрмії», виданий у підпіллі 1945 року. Це фактично бойовий статут, писаний кров'ю. Він засвідчує висоту української військової думки, що є внеском у світовий досвід ведення визвольних війн. Як на мене, ця книжка є не тільки історичною пам'яткою, а й актуальним посібником для партизан і солдатів, які нині воюють на сході. Тому її вартувало б перевидати для допомоги бійцям на сході…

Про своїх батьків, свою долю розповів син полковника Василя і Євгенії Василь Андрусяк. Він дав свою оцінку ситуації на Донбасі й закликав прикарпатців зрозуміти ментальність тих людей, які все своє життя піддавалися зомбуванню радянською, а тепер російською пропаґандою.

А потім мовив слово-спогад ветеран УПА Стефан Гах, як ще школярем залюбки читав книжки про Княжу добу та козаччину, як був активним драмгуртківцем у рідному Хриплині під Станіславом. За завданням створеної в селі підпільної організації ОУН Стефан переписував «Декалог», «44 правила українського націоналіста». Підліткові не було ще й п'ятнадцяти, коли влився у лави борців за волю України. Вирушав з побратимами-повстанцями на бойові операції, походами в Чорний ліс, Карпати. По війні за участь у національно-визвольних змаганнях запроторили юнака до тюрми, гарував на шахті у Воркуті… І ці розповіді Стефан Прокопович неодмінно ілюструє своїми віршами.

А на зустрічі він прочитав свій юнацький вірш:

Прийміть мене, батьку,
У відділ повстанський прийміть.
Я в бій піду сміло
Катам ненависним
За нашу Вітчизну помстить.

Прийміть, не вагайтесь,
Я вже не маленький.
П'ятнадцять вже років минає
Важкий кріс удержу
У руках я кріпко,
Хоч кріса у мене немає.

Зате взяв з собою
Грізнійшую зброю –
Ненависть до орди чужої.
Візьміть мене, друже,
Візьміть мене, батьку,
У відділ повстанський з собою…

Добре слово про комбатанта Стефана мовив відповідальний секретар ОО ВУТ «Просвіта» Михайло Січка. Від імені просвітян він подякував йому за ту велику працю на ниві патріотичного виховання, яку він веде в школах, серед молоді.

А на завершення урочистості художні колективи і виконавці – студенти музичного училища ім. Д. Січинського показали велику патріотичну концертну програму, яку схвально зустріли присутні.

Богдан ВІВЧАР

НА ТОМУ СТОЮ

ЧИ ДОПОМОЖЕ ДИПЛОМАТІЯ...

Дипломатична метушня під гуркіт московських «градів» вимагає від тих, хто наділений розумом, називати речі своїми іменами.

Я дуже сумніваюсь, що ті, хто задіяний у дипломатичній говорильні, аж так позбавлені глузду, щоб не розуміти, що новітнього Гітлера не вдасться змусити дипломатією припинити аґресію.

Цікаві їхні висловлювання: «*Якщо аґресія наростатиме*». Я не оракул і не маг, але я не маю сумніву, що аґресія наростатиме. Її мета – знищити державу Україна. Жодна дипломатія тут не допоможе.

Вдавшися до нового Мюнхена, дипломати лише дадуть аґресору потрібну йому передишку.

Єдиний шлях зупинити аґресора – військова підтримка України.

Мудра Америко-Європа стоїть на засаді: ***аби не було війни***. Ця засада – на руку аґресору. Путін мудріший від Гітлера. Ведучи відверту війну, він заразом підживлює Захід якимись нібито переговорами, призначеними відвертати світ від протистояння з новим Гітлером, який триматиме світових лідерів на «Мінських» переговорах, а тим часом слухняні виконавці Гітлера будуть захоплювати чужі території.

Світ має озброювати Україну. Америко-Європа боїться реакції Москви. Побоювання і страх – це не стратегія перемоги. Стратегія перемоги – це відверте протистояння аґресору.

Україна стоїть в обороні виробленого демократичним світом людського співжиття між народами. І треба твердо сказати аґресору: «Ми демократи, і ми не допустимо анексії демократичної України». Так треба говорити з Гітлером, а не пропонувати йому новий Мюнхен!

Коли бандюга-загарбник вдається до залякувань, наймудріша реакція – не боятися. Приклад треба брати з українських добровольчих батальйонів, які боронять сьогодні Американську Конституцію та Конституцію ЄС. Москва перед лицем світу не встоїть. Співжиття у світі з відвертим бандитом неможливе.

Світ має позбутися раз і назавжди маніакального бандюги. І ця потреба має змінити стратегію світу. Треба відмовитися від тези ***аби не було війни***. Ця теза веде до поразки. Для забезпечення світлого майбутнього людству, для щасливого життя нащадків, треба раз і назавжди зупинити бандита.

Московський фашизм, замаскований під «рускій мір», після анексії України, не зможе мирно жити з демократичним світом. Москва намагатиметься «закрити» Америку: ліквідувати Вільний світ.

Щоправда, світ, як ніколи єдиний сьогодні. І цей єдиний світ має всі можливості зупинити кретина. Допомагаючи Україні, світ має посилити санкції. Поглибити ізоляцію РФ. Виключити її з ООН та з усіх Міжнародних організацій. Закрити для московських суден усі світові порти. Вільний світ мусить скликати Організацію Демократичних Держав Світу – ОДДС – і під проводом цієї організації боронити світову демократію.

Але не допустіть до нового Мюнхена!

Новий Мюнхен – це шлях до Третьої світової війни!

Не дайте у XXI столітті повторитись історії XX століття!

Будьте мудрі!

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ЮВІЛЕЙ ЦЕРКВИ: ЯК ЦЕ БУЛО

ТИХ ДНІВ НЕ ЗАБУТИ

Минає чвертьстоліття з часу повернення церкви Різдва Христового м. Галича в лоно Греко-Католицької Церкви. Своїми спогадами про той період ділиться перший парох церкви і довголітній декан Галицький о.-мітрат Василь Завірач.

Коли радянська імперія опинилася на межі краху, підпільні греко-католицькі єпископи і священики заявили, що Греко-Католицька Церква жива і вона має право на леґалізацію та повернення тих храмів, які захопила Російська Православна Церква після Львівського псевдособору.

Люди зверталися до священиків, що вони хочуть повернути своє віровизнання, але не всі отці погоджувалися з думкою своїх парафіян. Священики, які усвідомлювали історичну справедливість, не заперечували. Були такі і в Галичі. Хоч не обійшлося без протистояння.

Спочатку Собор православного духовенства оголосив про перехід громад в Українську Автокефальну Православну Церкву. Однак після нього люди поділилися, почалися суперечки. На той час парохом церкви Різдва Христового в Галичі був о. Юрій Федик. Люди просили його повернутися до віри своїх предків – Греко-Католицької Церкви, але він не дав згоди. Проте віряни домагалися свого, вони звернулися в державні інституції, після чого влада запропонувала провести референдум.

У середині січня 1990 року в Галичі відбувся референдум. У той час с. Залуква належало до Галича й більшість людей проголосували за повернення до греко-католицької віри. Це підтвердили документально, і церкву Різдва Христового в Галичі передали греко-католицькій громаді. Потім громада звернулася до Івано-Франківського єпископа-коад'ютора УГКЦ Кир Павла Василика з проханням про призначення греко-католицького священика для Галича.

Ініціативна група з Галича в складі Ярослава Глушка, Засєдко, Марії Чемеринської, Степана Мацькевича приїхала до катедрального собору в Івано-Франківськ. Я також був там у справах до владики Павла. Побачивши людей, думаю: «Хоч би мене це обминуло», бо на той час опікувався вже п'ятьма церквами: в селах Більшівці, Кінашів, Нараївка, Жалибори і Поділля. За кілька годин знову бачу своїх земляків і питаю їх:

– Ну що, признали вам священика?

– Так, – відповідають, – нам дали отця Петра Дутчака (на той час обслуговував с. Комарів).

Я дуже зрадів, що мене це обминуло. Але радість тривала дуже коротко. Невдовзі мене покликали на розмову до владики Павла.

Отож я і пішов. А владика мені каже:

– Отче, ви мусите прийняти Галич.

– Я не можу, – кажу владиці, – бо вже маю п'ять сіл.

Але владика нічого не хотів чути:

– Мусите прийняти бодай на два місяці.

І додав, що в неділю в Галичі відбудеться Служба Божа.

У неділю, 10 лютого 1990 року, в церкві вперше була відправлена Служба Божа у греко-католицькому обряді, яку відслужили владика Павло, о. Петро Дутчак і я. Звичайно, відбулося освячення церкви. Було дуже багато людей із навколишніх сіл. Після Богослужіння владика представив мене як адміністратора парафії. Наступної неділі я вже мав служити сам. Протягом того тижня мені надходили телефонні дзвінки з погрозами, зневагою і приниженням.

На той час огорожі біля церкви в Галичі не було. Багато людей стояли на площі. Члени Народного руху України зробили живий коридор, тримаючись за руки, щоб я зайшов до церкви. Я зайшов у храм і почав готуватися до Служби Божої. Тоді до мене приходить представник із міської ради і просить, щоб я зайшов у міську раду. Через бічні двері я вийшов і пішов у міську раду. Там були три жіночки з православної громади, які почали лаяти мене, як я, мовляв, смію сюди прийти.

Головою міської ради на той час був Антон Іваночко, заступником голови райвиконкому – Євгенія Сисак. Вони звернулися до мене з проханням, щоб я Службу Божу відправив під церквою, бо прихильники православної громади погрожують. Щоб уникнути непорозумінь, я погодився на пропозицію.

Тут заходить старший брат Ярослав Глушко і каже: «Отче, як то Ви вийшли з церкви? Ми за вас переживаємо, щоб нічого не сталося».

Я повернувся до церкви і кажу людям: «Щоби уникнути конфлікту і зайвих проблем, сьогодні відправимо Святу Літургію під церквою». Але церковне братство не погодилося, сказали, що цього не буде. «Тих крикунів там не так багато є, як вони кричать, – сказали мені, – тому Богослужіння буде відправлятися в церкві».

Почалася Свята Літургія. Коли я читав Євангеліє, то в паламарці почув гучний шум і крик, але я дочитав Євангеліє, виголосив проповідь. А церковна управа культурно вивела тих крикунів із храму.

Так розпочалося служіння в церкві Різдва Христового в Галичі у греко-католицькзму обряді. У березні 1990 р. мене призначили парохом храму й деканом Галицьким, де моє служіння тривало майже 24 роки.

14 квітня 1990 року Галич велично зустрічав кардинала Мирослава Івана Любачівського після його повернення в Україну.

Прикро, що ця важлива подія не отримала належного й об'єктивного висвітлення в галицькій районній пресі, але ті дні настільки доленосні для УГКЦ в Галичі, що їх забути чи замовчати не можна. До цього нас закликає Спаситель наш Ісус Христос: «Спізнаєте правду, і правда визволить вас» (Йо. 8, 32).

Записала ***Людмила ІВАНОТЧАК***

КОНКУРС

«ІСТОРІЯ І «ПРОСВІТА». ПІДСУМКИ XIII ТУРУ

Івано-Франківське міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка підбило підсумки XIII туру конкурсу «Історія і «Просвіта» на тему «Шевченко в моєму житті», проведеного у 2014 р. Запрошено і зібрано всіх учасників цього конкурсу та їхніх керівників у Музеї шани Тараса Шевченка в Народному домі «Просвіта», для яких відомий краєзнавець, заслужений працівник культури України, член Ради обласного і міського об'єднань Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка Петро Арсенич цікаво розповів про життя і творчість Тараса Шевченка, відображені у книжках, листівках, запрошеннях на заходи, які були приурочені відзначенню його творчості, фотографіях, пам'ятниках Кобзареві в нашому краї…

Переможців нагороджено книжками та грамотами. І місце здобув Василь Васильович Костюк, учитель української мови і літератури ЗШ № 25; ІІ місце – Крістіна Чарська, учениця Державного коледжу технології та бізнесу; ІІІ місце – Ольга Сілецька, студентка Медичного національного університету (керівник – Марія Іванівна Гуцол).

Подяками відзначено: Анжелу Денькович (13 років), ученицю Івано-Франківського міського центру дитячої та юнацької творчості (ІФМЦДЮТ) (керівник – Ігор Костянтинович Рошак); Олену Галяк, студентку Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника; Петра Дзебчука, учня професійно-технічного училища № 21 (керівник – Зеновія Богданівна Рудик).

Похвальні листи вручено: Юлії Жарській (12 років), Мар'яні Равлюк (14 років) і Ользі Кайдаш (12 років) – ученицям ІФМЦДЮТ (керівник – Оксана Олегівна Серебрян); Анастасії Зелінській (9 років) і Світлані Третяк (10 років) – ученицям ІФМЦДЮТ (керівник – Лілія Богданівна Пасірська).

Також книжки письменників нашого краю вручили учасникам конкурсу: Марії Ошуркевич і Василині Костун – ученицям ЗШ № 25; Наталії Стефанчук (керівник – Б. В. Лук'янів) і Марії Шевчук (керівник – Г. Є. Куцин) – ученицям Державного коледжу технології та бізнесу, та активістам-просвітянам: Ангеліні Антонівні Балан, Василеві Юровичу Гуку і Надії Степанівні Гриців.

Наталія СИНИЦЯ,
відповідальний секретар ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ПРОСВІТЯНИ

ТОРУВАВ ДОРОГУ ПЕРШИМ

ГРОМАДСЬКО-КУЛЬТУРНА І ПРОСВІТЯНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВГЕНА ЖЕЛЕХІВСЬКОГО

Ініціатором заснування філії «Просвіти» в Івано-Франківську (тодішньому Станиславові) був професор гімназії, мовознавець і культурно-освітній діяч Євген Желехівський (24.12.1844–18.02.1885). Він згуртував побіч себе таких свідомих українців, як професор Софрон Недільський, Іван Верхратський, суддя Тит Заячківський, доктор Мелітон Бучинський, а згодом – професор реальної школи Остап Левинський, три брати – Леонід, Роман і Корнило Заклинські, суддя Ілля Герасимович, професор учительської семінарії, доктор І. Яхно. «Просвіта» постала 25 березня 1877 року і відразу виступила проти москвофільства, взялася збирати й об'єднувати українську інтеліґенцію у Станіславові й цілому повіті, засновувати читальні у селах.

Головною формою роботи спочатку була лекційно-просвітницька. На запрошення Євгена Желехівського багато міської української інтеліґенції, а найбільше – міщан і селян з самого Станіславова (переважно з навколишніх сіл і містечок, особливо з Тисмениці), зібралися в березні 1877 року на перші організаційні збори. Відкрив їх Є. Желехівський промовою, в якій вказав на мету, завдання і значення «Просвіти». 8 липня 1877 року Станіславська філія «Просвіти» підготувала й провела вечір, присвячений пам'яті Маркіяна Шашкевича. Вечір розпочав голова філії, професор Є. Желехівський доповіддю про М. Шашкевича, його життя і заслуги перед українським народом. На той час товариство мало вже близько 100 осіб.

9 листопада 1884 року Є. Желехівський на площі Ринок відкрив українську читальню і був обраний її головою. Він часто виступав перед селянами, засновував по селах просвітницькі гуртки, осередки тверезості. Вся українська педагогічна громадськість Прикарпаття вважала Є. Желехівського своїм провідником. Усі любили його за незвичайну доступність, невимушену щирість і сердечність, ангельську доброту серця, благородний характер і взірцевий, мов кришталь, український патріотизм.

Філія «Просвіти» у Станіславові дала поштовх до заснування «Товариства Руських Женщин» (1883), «Руської Бесіди», Бурси св. Миколая та читалень у Крихівцях, Опришівцях, Вікторові, Драгомирчанах та інших селах повіту. Просвітня секція друкувала популярні книжки живою народною мовою. Багато зусиль вона спрямувала на випуск українських підручників для шкіл. Впродовж 1871–1876 років видала перші 17 навчальних посібників, що фактично започаткували національне шкільництво у Галичині. «Просвіта» брала також діяльну участь у громадсько-політичному житті краю, як провідник народовського руху обороняла політичні й громадянські права українців перед окупаційною крайовою і загальнодержавною владою, домагалася навчання українською мовою в усіх школах Галичини, заснування українських гімназій, учительських семінарій.

Як відданий патріот Євген Желехівський до кінця життя працював для свого народу. Поєднуючи в собі таланти журналіста, публіциста, редактора, мовознавця, громадського діяча й педагога, він був позбавлений егоїстично-кон'юнктурних інтересів, дріб'язковості й амбіційності і всі свої здібності спрямовував на конкретні практичні справи, що служили підвищенню рівня рідної культури, утвердження розвитку найкращих традицій української інтеліґенції. Творчість Є. Желехівського дуже поціновував І. Франко. У вірші «українсько-руська студентська мандрівка літом 1884 р.» поет писав:

Тут нашої мови скарбницю здвига
Професор Євген Желехівський;
Хто б вдячно не стис його руку? Хіба
Не був би він сином батьківським…

Вихід у світ «Малоруско-німецького словаря» Євгена Желехівського сприяв остаточному витісненню «язичія» з ужитку, адже в ньому «були так переконливо показані лексичні багатства української національної мови». Реєстр словника містить різноманітні пласти української лексики, почерпнутої з різних джерел, коло яких було досить широке. В українській частині «Малоруско-німецького словника» зафіксовано чимало діалектизмів, а також лексем чи їхніх форм. Вже сама фіксація у такому словнику тих чи інших українських слів (форм) засвідчувала факт їхнього книжного вжитку.

«Малоруско-німецький словар» Є. Желехівського і С. Недільського мав не тільки загальноукраїнський характер, але став цінним надбанням світової лексикографії. Цей словник не втратив свого значення і нині. Без нього і сьогодні не може обійтися жоден лінґвіст, який досліджує історію української мови, проблеми її нормалізації, українську діалектологію.

У 1904 р. Б. Грінченко вважав, що ця праця є «єдиним посібником, за допомогою якого європейський читач може ознайомитися з українською мовою і літературою». Велике значення мав словник для знайомства німецькомовного населення з мовою українського народу, його культурою, таку ж роль він відіграв і у доступі українців до наукових, освітніх і культурних здобутків німців, австрійців.

В'ячеслав ГОВЕРА, *м. Івано-Франківськ*

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ОКСАНА

Одним із найпопулярніших і найулюбленіших українських наймень є жіноче ім'я *Оксана.* У прадавніх та сучасних народних піснях і думах, у поемах, романах, драмах та операх раз у раз зустрічається воно (пригадаймо хоч би двох чудових Оксан із «Гайдамаків» та із «Запорожця за Дунаєм»).

Це ім'я залетіло до нас за часів Київської держави з Греції через Візантію. Спочатку воно звучало як *Ксенія, Ксеня,* що й перекладається словами «гість», «гостинна», «чужоземка». Слово *Ксеня* згодом, за мовним законом, згідно з яким перед двома важкими для вимови приголосними (кс) одержало приріст – літеру «о», і перетворилося в слово *Оксана* (за тим же законом у росіян це слово стало добре відомою з «Тихого Дону» *Аксіньей).* Ім'я *Оксана* інколи і в нас мало форму *Оксеня* («Чує Оксеня смутну новину», – писала, наприклад, Леся Українка у своєму вірші «Русалка»).

Основа імені *Оксана* – грецьке слово *ксенос* – є одним із коренів також чоловічого імені *Ксенофонт* (чужоземний, заморський гість). Від цієї ж основи, кажуть дослідники, походить і давня назва Чорного моря – *Понт Евксинський* (Море гостинне), а ще раніше: *Понтос Аксейнос* – (Море негостинне).

Цікаво відзначити, що й східні слов'яни, як це видно зі знайдених у Новгороді так званих берестяних грамот, теж мали ім'я рівнозначне грецькому за своїм значеннєвим змістом – «Гостята» (XII ст.).

ПОСТАТІ

КЛИМ ПОЛІЩУК І ГАЛИЧИНА

(Поч. в № 6)

Товмацька земля надихнула письменника на написання історичної повісті з часів національно-визвольної війни «Отаманша Соколовська». Повість документальна у своїй основі, писалася за гарячими слідами повстанського руху: народжувалася, як кажуть, у вогні життя. В ній – розповідь про реальну людину – вчительку Марію Соколовську – активну учасницю повстанського руху на Радомишльщині (Волині) проти московсько-більшовицьких наїзників. Україну шматували розбрат, брехливий, показний ультрапатріотизм, що прикривався дріб'язковим розрахунком, особистими амбіціями нікчемних політиків, які швидко розгубили свій оптимізм, бачачи, як Україну заполонив хаос, анархія, чвари, запроданство і зрада. Але вірні національній справі борці за волю України продовжують боротьбу проти чужинців, запалюють смолоскипи протибільшовицького повстання. І Марія Соколовська серед них: з березня 1919 року вона – в повстанському загоні, який очолювали її брати – Омелько, а після його загибелі – Дмитро. У червні 1919 року гине у нерівному бою і Дмитро – загін повстанців очолює Марія Соколовська. Він нараховує 300 кіннотників і 700 піхотинців. У серпні 1919 р. її загін співдіяв з командування 1-го Галицького корпусу. Та у вересні 1919 р. загін був розбитий й інтернований полком червоних угорців із 58-ої радянської дивізії. Важко поранену отаманшу Соколовську більшовики замучили до смерті.

До історії написання повісті «Отаманша Соколовська». Її публікація побачила світ у серпнево-вересневому числі львівського журналу «Життя і мистецтво» за 1920 рік з продовженням у наступних числах. На сторінці 154 числа 6–8 – примітка письменника: «Написав 7 вересня 1920 року, м. Товмач, Галичина». На сторінці 183 останнього числа часопису подається і малюнок-портрет Клима Поліщука, зроблений художником **Миколою Бурачеком.**

Там же, у Товмачі, Клим Поліщук, написав оповідання «Хай Бог розсудить», «Форшпан», «Начерки олівцем», «Мазурська ніч», «Блакитні сни» та окремі частини роману «Отаман Зелений».

Ряд творів Клима Поліщука позначені місцем написання «Краснопіль». Зокрема його, за визначенням письменника, «Волинська леґенда» – «Лев-камінь» написана 5 листопада 1920 року у Краснополі й опублікована 1920 року видавництвом «Бистриця» (Станиславів–Коломия), в «Ілюстрованому народному календарі на рік звичайний 1921» на стор. 81–86. Там же надрукована і низка його поезій із циклу «Бунтарські стежі», написаних 1919 р.

Про який Краснопіль тут може йти мова: про його рідне село на Житомирщині, де народився 1891 року, чи про колишнє галицьке містечко Краснопіль (нині – Солотвин), що на Станіславівщині? Безперечно, про Краснопіль на Волині – рідне йому село, де народився, де брав участь у повстанському русі.

* * *

…Творчий життєпис Клима Поліщука пов'язаний зі Станиславовом та Коломиєю, зокрема з видавництвом «Бистриця», заснованим 1920 р. учителем Станиславівської гімназії Іваном Чепигою у спілці з Зеноном Кириловичем (з Коломиї) та о. Михайлом Менцінським – катехитом «Рідної школи», власником крамниці «Церковна штука». З позначкою «Станиславів–Коломия» у видавництві побачили світ такі книжки: «Сон Галича» Юрія Шкрумеляка (1920), «Прогулька» С. Чубатівни (1921), «Проти филь» Марії Кузьми-Колцуняк, «Як друкується книжка» О. Кузьми, «Психологія» В. Єрузалєма, «Повний підручник для науки міжнародної мови есперанто» О. Кузьми (1922), «Гайдамаки» і «Малий Кобзар» Т. Шевченка та інші. Якраз у видавництві «Бистриця» 1921 року побачила світ друга частина поетичної збірки «Звуколірність» і «Здвиг» (на 60-ті роковини смерті Кобзаря) Клима Поліщука.

Помітним явищем в літературі з буремних років української національно-визвольної революції (поряд з творами письменників-наддніпрянців в Галичині – **Івана Зубенка, Юрія Горліс-Горського)** були і романи Клима Поліщука «Гуляйпільський Батько» (про Нестора Махна і його добу) та «Отаман Зелений» (про повстанського ватажка на Трипіллі), що вийшли друком 1925 року в Коломиї. Станиславівський часопис «Громадські вісті» 11 грудня 1927 року (коли письменник вже перебував у підрадянській Україні) повідомляв українську спільноту про те, що у «Народній книгарні» Станиславова, у пасажі Гартенбергів, 2 до продажі надійшли книжки українських письменників, в тому числі Клима Поліщука «Отаман Зелений» і «Гуляйпільський Батько».

* * *

…За припущеннями літературознавців, Клим Поліщук з 1922 року – у Львові. Тут того року він закінчив свою повість «Світ червоний», упорядкував збірку новел «Безмежність», писав «Трилогію українського визволення», друкується у різних галицьких часописах. 15 червня 1922 року він, зокрема, друкує присвяту-новелу «Другові щирому д-ру О. Грицаєві під назвою «Тіні безсмертні» «Сучасна українська леґенда».

До речі, **Остап Грицай** (1881–1954) – український письменник, перекладач, педагог, автор новел філософсько-релігійного характеру, численних літературно-критичних статей, співпрацював з «Вістником Союза Визволення України» (Відень), в якому 1915 року опублікував вірш-посвяту «До України», присвячену галицьким дівчатам – стрільцям УСС Олені Степанівні та Софії Галечко. Зазначимо, що автор посвяти «До України» з 1914 року по 1945 рік перебував у Відні (Австрія). Та, як бачимо, Клим Поліщук, називає Остапа Грицая «другом щирим» і присвячує йому свій художній твір – «сучасну, українську леґенду», в якій автор немовби вихлюпує свої душевні болі й хвилинну розпуки з приводу поразки національно-визвольної революції і тої біди, яку принесли в Україну червоні ординці.

Володимир МОРОЗЮК,
член НСПУ

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

У ці дні святкує поважний ювілей голова просвітянського осередку селища Обертин, вчитель, краєзнавець, художник громадський діяч, полковник реєстрового козацтва

Роман ЯЦИК,

а також відзначає день народження голова осередку «Просвіти» с. Нижнів, вчителька української мови, ініціативна, креативна особистість і прекрасна людина

Оксана ЛУЦИШИН.

Зичимо здоров'я, міцного духу, віри в майбутнє. Залишайтесь і далі провідниками, які гуртують просвітян на добрі справи, за якими йдуть люди, яким вірять і довіряють.

Многая і благая літ! З роси і води!

Голова Тлумацького РО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Галина ДЗЬОБА, куратор Тлумацького РО Михайлина БОДНАР

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

ПОМ'ЯНІМО

Прийдім сюди постояти в журбі,
Тут – наші вічні невимовні рани.
Нестерпний біль в трагічній німоті
Й кривавий світ, не змитий ще дощами.

Ті чорні дні... Й обвуглена зоря...
І гул снарядів у шаленім світі...
Герої з нами. Б'ються їх серця
У мармурі, у бронзі, у граніті.

Не було ані відступництва, ні зрад,
І кожен для народу жив, горів
У клекоті боїв та канонад
В страшнім протистоянні двох світів.

Який великий борг в нас перед вами!
О Україно! Це сини твої!
Тож пом'янімо серцем і устами
З молитвою удвох на самоті.

Оксана СТЕФАНІВСЬКА,
селище Обертин

ЗНАЙ НАШИХ!

СТИПЕНДІАТИ ТУМ

З постанням Незалежності України Товариство української мови (ТУМ) в США бачило велику потребу допомагати фінансово здібним студентам з незаможних родин, які студіюватимуть україністику: мову, літературу, історію та культуру в університетах України, таких як «Києво-Могилянська академія», «Острозька академія», університеті ім. Петра Могили в Миколаєві, та державних університетах у Києві, Львові, Харкові, Одесі, Чернівцях, Ужгороді, Ялті, Рівному.

Від початку цього проекту в 2000 році було надано стипендії 86 студентам з 15 областей України. Багато з них після закінчення студій працюють у державних установах, де можуть впливати на демократичний розвиток держави. А під сучасну пору деякі з них є воїнами АТО.

На 2014–1515 академічний рік надано стипендії трьом студентам через Міжнародний благодійний фонд «Смолоскип» у Києві: Михайлові Іванюку, Олесі Андріїшин та Степанові Витвицькому.

Михайло Іванюк походить із села Криниці Донецької області, де його батько є священиком. Він навчається в Києві на першому курсі. Його старший брат є військовим в АТО. Михайло цікавиться спортом і має багато нагород з футболу та настільного тенісу.

Олеся Андріїшин навчається в Харківському державному університеті. Вона цікавиться літературою, і її дописи на тему української літератури можна читати в «Журавлику» – газеті для дітей і дорослих, яка виходить щомісяця в Харкові. Цю газету фінансово підтримує ТУМ-США від початку її заснування в 1992 р. Старша сестра Олесі – Людмила – теж була стипендіаткою ТУМ.

Степан Витвицький зі села Тяпче Івано-Франківської області студіює в духовній семінарії в Івано-Франківську, де займається дизайном журналу «Христова нива», відвідує школи як учитель християнської етики, хворих по лікарнях. Він любить читати, писати вірші та прозу й подорожувати. Він писав: «У січні планую їхати на схід України з вертепом, кутею і колядою, щоб підтримати хлопців, які захищають нашу Україну».

Приємно при цім згадати, що однією із стипендіатів ТУМ у 2003–2004 рр. була співачка Софія Федина, яка на той час була студенткою на четвертому курсі Львівського державного університету. Сьогодні вона знана як українська співачка-патріотка в цілому світі, де є українські громади, і де вона дає благодійні концерти на поміч воїнам України. Вона теж є викладачем у Львівському державному університеті.

Проф. Віра БОДНАРУК, *голова ТУМ-США*

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

Гарним дарунком до Різдвяних свят для коломиян та гостей міста став виступ у Народному домі колективу народного хору «Просвіта» з нагоди 25-річчя відродження «Просвіти» і чвертьстолітнього ювілею хору. В урочистостях вступне слово мав голова міськрайонного об'єднання «Просвіта» Василь Глаголюк, який детально охарактеризував роль і місце «Просвіти» в державотворчих процесах на Коломийщині, розповів про основні напрями її діяльності за чверть століття та про творчу працю просвітянського хору під орудою незмінного художнього керівника і диригента Романа Хімея, активного культурно-громадського діяча, педагога, хорового композитора і просто великого патріота.

ПІСНЯ — ДУХ І ЖИТТЯ

Того святкового дня в залі Народного дому зібралися поціновувачі хорової музики та шанувальники просвітянського хору, який виник в часі національного піднесення напередодні нової історичної доби – відновлення Незалежності України. Вітчизна потребувала нового слова, нової пісні. Заклик до патріотичних сердець було почуто, хор було засновано. Творча діяльність хору – це не просто художня самодіяльність, це – колосальна праця для відродження національної пам'яті українців. Жодне свято в місті, та й не тільки міське, не обходиться без тематичної хорової пісні. Вона звучить на урочистостях в честь історичних дат, видатних національних героїв, церковних діячів, під час панахид біля символічних могил героїв України, в часі Богослужінь в соборах України і за кордоном...

Усіх добрих справ хору «Просвіта» для зміцнення національної ідеї в серцях українців і не перелічити. Колектив ще жодного разу нікому не відмовив, завжди бере участь в урочистостях, де є потреба хорових творів. Щороку хористи задіяні в 30–40 заходах. Погодьтесь, це нелегка праця, а ще плюс репетиції, щонедільний спів Літургії в храмі Св. Йосафата... Кожен учасник «Просвіти» свідомий щодо свого обов'язку, місії. Варто зауважити, що велика частка творів з репертуару хору звучить в обробці диригента, який видав уже шість збірок власних обробок пісень. Днями вийшла з друку сьома – «Співай, Україно!», що є вагомим підсумком композиторської діяльності Романа Хімея. Окремі епізоди творчого життя колективу просвітян висвітлені в книжці «Просвіти» «Невгасимий жар» автором цих рядків, старостою хору.

Але вернімося до святкової зали, де глядачі мали змогу насолодитися українською хоровою піснею. Зважаючи на те, що на сході України йде кровопролитна війна, до програми урочистостей ввійшли твори духовного характеру, молитви, Шевченкові пісні та патріотичні, які актуальні були і 25 років тому, і сьогодні на часі...

З нагоди 25-річчя хору хористам вручено грамоти від обласної, міськрайонної «Просвіти», міськради та Коломийської райдержадміністрації. Для кожного хориста народний депутат VI демократичного скликання Олесь Доній в подарунок передплатив просвітянські видання. Соліста хору Івана Липчука удостоїли найвищої просвітянської нагороди – вручили медаль «Будівничий України». Ольгу Руданець, відповідального секретаря товариства, нагородили «Відзнакою міського голови». Керівника хору Романа Хімея та заступника голови товариства «Просвіта» Михайла Андрусяка представили до нагороди райдержадміністрації – «За заслуги перед Коломийщиною».

Як і годиться, вшанували хвилиною мовчання і піснею-реквіємом «Пливе кача...» усіх, хто відійшов за межу вічності, хто навічно долучився до небесного хору.

До слова згадаю, що напередодні Йорданських свят колектив «Просвіти» став учасником благодійної коляди в Косові на підтримку поранених бійців АТО. Дійство, в якому взяли участь хорові колективи та ансамблі з районних центрів нашої області та Буковини, відбулося з ініціативи ГО «Косівський майдан». Зібрані кошти, а це – 11 566 грн., вручили батькові важкопораненого бійця АТО з Івано-Франківська, який лікується в Київському госпіталі. Тарасові Мокляку побажали швидкого одужання. Отак пісня підтримує дух і життя.

Мирослава ГРУШЕВСЬКА,
член НСЖУ, просвітянка, староста хору

МАЙСТЕР-КЛАС

ПОДАРУЙ ТЕПЛО ДУШІ

Напередодні молодіжного свята – Дня святого Валентина обласна бібліотека для юнацтва організувала майстер-клас із виготовлення валентинок «Подаруй тепло душі своєї». До творчої зустрічі запросили дітей та підлітків, що приїхали на Прикарпаття з Лисичанська.

Зустріч розпочалася з екскурсії бібліотекою, яку провела гостям міста бібліотекар Валентина Мельник. Діти дізналися про те, чим живе сучасна бібліотека, які проекти втілює, а також коротку історію вулиці та будинку, в якому зараз вона розміщується, ознайомилися з бібліотечними виставками та книжковим фондом бібліотеки.

Майстер-клас провели працівники міської дитячої екологічної станції: Марія Григорівна Шпінталь, Оксана Анатолівна Марущак, Ірина Володимирівна Полуніна, Наталія Іванівна Клапцуняк, Тетяна Миколаївна Михайловська та Галина Золецька (творча майстерня «Баобаб»), Катерина Говера, громадська діячка м. Івано-Франківська, які допомагали дітям та ділились професійними секретами створення яскравих валентинок. Кожен з учасників втілював свій індивідуальний задум у виріб, роблячи його неповторним, додаючи своє бачення до заданого шаблону. Протягом заходу діти спілкувалися з журналістами радіо й телебачення.

В читальній залі упродовж кількох годин панували жваве спілкування, усмішки, піднесений творчий настрій та позитив.

Приємним сюрпризом на завершення зустрічі став солодкий стіл для всіх присутніх, організований бібліотекарями.

Н. К.

ОСВІТА

МІЦНІЄМ ДУХОМ ХРИСТИЯНСЬКИМ

Одним із стрижневих предметів у виховному процесі учнівської молоді професійно-технічних навчальних закладів є християнська етика. З метою поліпшення навчально-методичного супроводу предмета діє обласна методична секція викладачів християнської етики ПТНЗ.

Відповідно до плану роботи, на базі Брошнівського професійного лісопромислового ліцею проведено засідання секції у формі навчально-практичного семінару з теми «Виховання духовності, патріотизму, активної громадянської позиції учнів засобами християнської етики».

У роботі семінару взяла участь директор ліцею Віра Федорівна Іванів, яка провела мультимедійну презентацію навчального закладу та разом з ансамблем «Коралі» (керівник – С. В. Кохан) привітала учасників духовним піснеспівом.

Учасники семінару розпочали роботу зі спільної молитви у храмі Вознесіння Христового. Відвідали тематичний виховний захід драмгуртка (керівник – І. І. Котович), на якому учениця ліцею Оля Цимбал приємно вразила присутніх майстерним художнім читанням поезії Петра Скунця «Земля химер».

Відвідано відкритий урок християнської етики з теми «Внутрішня потреба молитви», який на високому духовному, методичному та організаційному рівні провела старший викладач Ганна Ігорівна Гуць.

В обговоренні практичної частини семінару та обміні досвідом роботи активну участь взяли: Г. І. Лужна, керівник обласної методичної секції, викладачі християнської етики М. Д. Каралаш, Є. М. Марчевська, Я. В. Литвинець, Д. І. Триняк, Н. Г. Феденчук, М. І. Слободян, Л. В. Шподар.

Заслуговує на особливу відзнаку сподвижницька праця викладача християнської етики Г. І. Гуць та В. В. Гладенького, викладача спецтехнологій разом із учнями ліцею у волонтерському русі щодо підтримки захисників східних кордонів України.

Учасники семінару висловили щиру вдячність дирекції ліцею, педагогічному, інженерно-технічному та учнівському колективам за активну участь у проведенні обласного заходу та системну результативну роботу у вихованні справжніх патріотів України.

Ярослава СКИБА,
методист НМК ПТО в Івано-Франківській області, член Ради ІФ МО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка

НАРЕШТІ

ХАЙ СЯ ДИВЛЯТЬ МОСКАЛІ

Верховна Рада заборонила трансляцію фільмів і серіалів виробництва Російської Федерації. Зокрема, «в Україні забороняється розповсюдження і публічне демонстрування фільмів, вироблених фізичними та юридичними особами РФ, а також фільмів, що пропагують діяльність правоохоронних органів, збройних сил, інших військових чи силових формувань РФ або їхніх окремих представників, та фільмів, сюжет яких прямо чи опосередковано пов'язаний з діяльністю зазначених органів чи формувань», – сказано в законі. Поширення таких фільмів каратиметься штрафом від 10 до 50 мінімальних заробітних плат за кожен показ або випадок розповсюдження, який буде відраховано в Державний бюджет. Закон набуде чинності через два місяці після його опублікування.

ВТРАТИ

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРИ ЗВАРЧУК

Відійшла у вічність **Олександра ЗВАРЧУК,** багаторічна голова Надвірнянського районного товариства «Меморіал» імені Василя Стуса.

Народилась вона в селищі Делятин 7 квітня 1939 р. у сім'ї січового стрільця Олексія Колодія та Анни. Закінчила Делятинську школу, опісля навчалася в Івано-Франківському педагогічному інституті. Працювала вчителем у селах Надвірнянського району та в Надвірній.

З 1989 р. Олександра Зварчук – відважний борець за Українську незалежну державу. Працюючи вчителем, маючи чітку громадянську позицію, вона знаходила час для активної громадської роботи.

24 вересня 1989 р. Олександра Зварчук разом із однодумцями організувала перше віче на Пнівському змаку біля Надвірни. П'ять разів їздила до Києва з протестами проти тодішнього зрадницького Уряду Масола. Вона брала активну участь у розкопках жертв комуністичного терору в Ланчині, Татарові, Надвірній. Організовувала масові перепоховання останків людей, закатованих НКВД, знайдених при розкопках. Організовувала роботи з увіковічення борців за волю України.

З 1990 до 2011 р. Олександра Зварчук очолювала районне товариство «Меморіал» імені Василя Стуса та була активним членом Крайової ради обласного товариства «Меморіал». У важких умовах безгрошів'я створила Музей визвольної боротьби Надвірнянщини та очолювала його до 2008 року. Була депутатом районної ради та активною просвітянкою. В 2008 р. вийшла її книжка «Надвірнянщина: Хресна дорога народного болю».

Світла пам'ять про вчительку, громадську діячку, просвітянку, невтомного борця за утвердження Незалежності України назавжди залишиться в серцях рідних, друзів та однодумців.

Меморіалівці, просвітяни краю